

UČEBNÉ OSNOVY

Predmet: **Dejepis**
 9. ročník (ISCED 2)

Charakteristika predmetu:

Dejepis je samostatným predmetom a spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Spolu s nimi predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. Pomocou vyučovania dejepisu sa žiaci oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach. Postupne si osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Ide predovšetkým o postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Dejepis na základnej škole kladie dôraz najmä na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Vyučovanie dejepisu vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasti kultivovania ich historického vedomia. Pritom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektuje kultúrne a iné odlišnosti ľudí, rôznych skupín a spoločenských skupín. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

V 6. ročníku žiaci získavajú základné poznatky z obdobia praveku (Obrazy pravekého sveta) a staroveku (Obrazy starovekého sveta, Civilizácie starovekého orientu, Staroveké Grécko, Staroveký Rím), všetko však v súlade s požiadavkou schopnosti chápať dejiny nielen chronologicky. Tieto dva tematické celky sa synchronne v závere ročníka stretávajú aj so stredovekými dejinami (Obrazy stredovekého sveta). Dôraz sa kladie na kľúčové udalosti vývoja ľudskej spoločnosti – či už ide o vývoj vo sfére hospodárskej, kultúrnej alebo politickej.

V 7. ročníku žiaci získavajú základné poznatky z obdobia stredoveku (Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline, Slováci v Uhorskom kráľovstve), čím nadväzujú na vedomosti o stredoveku a skúsenosti s prácou s historickým prameňom zo 6. ročníka. Žiakom sprostredkujeme a umožníme vlastné pátranie po minulosti prostredníctvom analyzovania dobových upravených prameňov, vyhľadávaním poznatkov v iných zdrojoch. Ide o chronologické vetvenie udalostí v nadväznosti na stredoeurópsky časopriestor. Tieto tematické celky sa v závere ročníka stretávajú s novovekými dejinami (Obrazy novovekého sveta, Habsburská monarchia), kde sa predstavuje podmienenosť synchronného vývoja udalostí vo svete, v Európe, na Slovensku. Dôraz sa kladie na kľúčové udalosti vývoja ľudskej spoločnosti – či už ide o vývoj vo sfére

hospodárskej, kultúrnej alebo politickej, na ďalšie rozvíjanie kompetencie samostatnej a tímovej práce. Začíname rozvíjať hlbšie poznanie regionálnych dejín.

V 8. ročníku žiaci priamo nadväzujú na poznatky získané o novoveku v 7. ročníku. Zameriavajú sa však na poznanie dejín moderného sveta – 19. storočie – začiatok 20. storočia. Svoje skúsenosti a poznatky rozvíjajú v tematických celkoch Európa na ceste k moderným národom, kde majú možnosť podrobnejšie sledovať, ako dianie v jednom štáte Európy ovplyvnilo sled udalostí v iných štátoch – historická podmienenosť. Pri analýze uvedeného obdobia môžu hlbšie rozvíjať formovanie vlastného názoru, rozvíjať osobnostné kompetencie, ktoré si začali budovať v predchádzajúcich ročníkoch. Stretávajú sa s pojmom nacionalizmus, ktorý rezonuje ostro aj v súčasnosti, pre jeho pochopenie a správnu interpretáciu vo vízii budúcnosti je potrebné poznať historický rámec jeho formovania. Tematické celky Moderný slovenský národ, Rakúsko-Uhorsko ponúkajú široký priestor pre budovanie národného uvedomenia a národnej identity, rovnako možnosť úzkeho medzipredmetového prepojenia so slovenským jazykom a literatúrou. Priestor získava aj regionálna história v prepojení na meruôsme roky. Dejiny začiatku 20. storočia sleduje tematický celok 1. svetová vojna, v ktorom sa využíva prepojenie chronologického a synchrónneho vyučovania histórie. Do popredia vystupuje v ňom myšlienka obnovenia humanizmu a ľudskej dôstojnosti vo vare vojny. Pozornosť venujeme úlohe osobností – Milan Rastislav Štefánik – pri formovaní slovenskej histórie.

9. ročník je venovaný dejinám 20. storočia. Učivo je rozdelené do tematických celkov: Európa v medzivojnovom období, Československo v medzivojnovom období, Druhá svetová vojna, Slovenská republika (1939 – 1945), Povojnový svet, Československo za železnou oponou, Slovenská republika 1993, Súčasný svet. Ponúka možnosti rôznorodého využívania práce s dobovým materiálom – dobové noviny, školská kronika, zbieranie „orálnej“ histórie v rodinách žiakov (rozprávanie pamätníkov 2. svetovej vojny, obdobia komunizmu, vpádu spojeneckých vojsk v r. 1968). Žiaci môžu diskutovať, porovnávať názory preberané z počutia v rodinnom prostredí, konfrontovať ich s objektívnym pohľadom historikov. Vo všetkých témach je vytvorený priestor na aktívne zapájanie sa žiakov do výkladu formou pripravených prezentácií, referátov, sledovanie aktuálnych príspevkov v tlači, pre kritické hodnotenie prameňov, z ktorých žiak čerpá. V poslednom tematickom celku sa budeme v téme Fenomény súčasnosti venovať aktuálnym problémom sveta podľa výberu žiakov a učiteľa.

Počet hodín v ŠVP a ŠkVP

Ročník	9.
Počet hodín v ŠVP	3
Počet hodín v ŠkVP	
Spolu	3

Ciele predmetu:

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových, medzipredmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je: - súbor primeraných školských historických prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách, aktívna práca s nimi, schopnosť rozvíjať kompetenciu čítania s porozumením;

- zdokonaľovať sa vo vytváraní vlastných či tímových prezentácií, v praktickej aplikácii poznatkov z IKT;
- získavať praktické skúsenosti z vyhľadávania zdrojov informácií.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Vo vyučovaní naplňame nasledovné konkrétne ciele:

- rozvíjať chuť učiť sa,
- rozvíjať schopnosť klásť si rôznorodé otázky na osi minulosť - prítomnosť – budúcnosť a vytvárať si tak vlastný názor,
- všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny,
- pestovať u žiakov lásku k svojmu národu a viesť žiakov k spoznávaniu jeho histórie,
- pochopiť a pracovať s historickým časom a historickým priestorom,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky i synchrónne,
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti,
- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo,
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti,
- pracovať s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a s ich hodnotiacim posudzovaním,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,

- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj,
- poznať vplyv a dôsledky konania ľudí a poučiť sa z nich,
- vyhľadávať relevantné informácie z rôznych zdrojov (textov verbálnych, obrazových, grafických, z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok, z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie),
- klásť dôraz na literatúru ako zdroj, nielen učebnice, ale aj odborné a populárno-vedecké časopisy,
- podporovať potrebu čítania u žiakov a správneho porozumenia prečítaného,
- využívať získané informácie a verifikovať ich hodnoty,
- štruktúrovať výsledky v tvorbe súboru vlastných prác,
- diskutovať o problémoch a návrhoch ich riešení,
- podporovať individualitu žiaka v zmysle rozvíjania schopnosti vyjadriť vlastný názor, argumentovať a dokázať ho obhájiť,
- rozvíjať etické cítenie žiakov založené na empatii a asertivite, viesť ich k prosociálnemu správaniu.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Učiteľia budú aplikovať postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov v procese hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov z uplynulých období. Je to proces, v ktorom sa má uplatniť žiakova vlastná činnosť, ktorá môže byť individuálna alebo kolektívna a ktorá v súlade so skúsenosťami a pod vedením učiteľa žiakom umožní získanie nových poznatkov, ale zároveň aj radosť z poznávania. Budú vytvárať možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách, ako aj priestor na diskusiu v rámci celej triedy. Učiteľ musí zabezpečiť historický materiál a doniesť ho na hodinu dejepisu, umožniť žiakom prístup k rôznym dôkazovým materiálom alebo informovať žiakov o tom, kde je možné nájsť vhodný historický materiál.

Základné predmetové kompetencie:

Žiaci sa naučia pochopiť a pracovať :

- **s historickým časom**
 - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky

- zarad'ovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne
 - rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
 - využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti
- **s historickým priestorom**
 - rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor
 - zarad'ovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo
 - rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti
- **s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním**
 - vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť
 - popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov
 - rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti
 - skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
 - určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
 - vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
 - rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
 - rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj

Žiaci získajú základné informácie ako:

- **vyhľadávať relevantné informácie**
 - z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
 - z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok
 - z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie
- **využívať tieto informácie a verifikovať ich hodnoty**
 - vo vyberaní informácií
 - v organizovaní informácií
 - v porovnávaní informácií
 - v rozlišovaní informácií
 - v zarad'ovaní informácií.
 - v kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií
- **štruktúrovať výsledky, výstupy a potvrdenia vybraného postupu**
 - v zoradení výsledkov rozpoznaní podstatného od nepodstatného

- integrování výsledkov do chronologického a historického rámca
- vyhodnocování správnosti postupu
- tvorbe súboru vlastných prác

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

Za zmysluplné a efektívne vyučovanie dejepisu považujeme také vyučovanie, ktoré zabezpečí:

- chronologické preberanie učiva
- synchronne vyučovanie svetových a národných dejín
- adekvátny dôraz na národné dejiny
- návštevu múzeí, galérií a realizáciu primeraných exkurzií
- vyučovanie regionálnych dejín.

Organizačné formy, metódy a postupy práce:

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť budú využívané najmä motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, krátka motivačná krížovka). Vytváranie nových poznatkov a zručností budú podporovať expozičné metódy ako rozprávanie, vysvetľovanie, zážitkové vyučovanie, rozhovor, beseda, demonštračná metóda, pozorovanie, didaktické hry, atď. Pre aktivizáciu žiakov a ich zapojenie do vyučovania budú dôležité aj praktické aktivity (samostatná činnosť na základe inštruktaže) – tvorba projektov a referátov, vyhľadávanie informácií. Dôraz bude kladený na prácu s knihou a textom - čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie). Pri vyučovaní budú využívané aj metódy ako diskusia, či kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny). Z fixačných a diagnostických metód budú uplatňované metódy opakovania a precvičovania - ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy, didaktické testy, pracovné listy a pod.

Medzipredmetové vzťahy:

Na hodine dejepisu možno využiť poznatky aj z iných predmetov najmä:

Občianskej náuky

Porovnávať normy spoločenského správania v minulosti a dnes. Pochopiť a rešpektovať kultúrne, náboženské a iné odlišnosti ľudí a spoločností. Chápať fungovanie demokratickej spoločnosti, delenie štátnej moci, právomoci riadiacich orgánov, význam boja za všeobecné volebné právo, vznik politických strán a ich úlohu v spoločnosti.

Matematiky

Porovnať príjmy a výdavky ľudí v danom dejinnom období. Uvedomiť si ako vplýva rozvoj priemyslu na životnú úroveň obyvateľstva i štatisticky nárast počtu obyvateľov. Porovnať rozlohu krajín s územím kolonizovaných krajín. Pochopiť nárast počtu obetí vo vojnách pri zvyšovaní výdavkov na zbrojenie.

Biológie

Pochopiť význam rozšírenia a zavádzania pestovania nových plodín a chovu nových plemien zvierat v našich krajinách.

Fyziky

Ovládať základné fakty zo života významných vynálezcov a chápať princípy fungovania rôznych vynálezov: automobil, spaľovací motor, elektrická energia, rozhlas, televízia, počítač, internet, atómová energia. Význam vynálezov v živote človeka ich pôsobenie na životné prostredie.

Geografie

Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek svojou činnosťou. Poznať pôsobiská osobností národných dejín a miesta významných dejinných udalostí.

Slovenského jazyka a literatúry

Kultivovanému vyjadrovaniu vlastných myšlienok, názorov, postojov a ich obhajovaniu Poznať životopisy a tvorbu národných dejateľov. Vedieť pomenovať základné odlišnosti súčasnej slovenčiny od bernolákovčiny a štúrovčiny.

Výtvarnej výchovy

Zoznámiť sa s kultúrou iných národov. Pochopiť význam kultúrnych a umeleckých pamiatok a cez ne sa učí chápať súčasnú umeleckú tvorbu a prejavy kultúry. Spoznať typické umelecké a kultúrne prejavy ťažiskových epoch vývoja kultúry, vybrané typické diela a autorov svetového i slovenského umenia.

Názov tematického celku	Počet hodín	Stratégia vyučovania v deiatom ročníku				
		Prierezové témy	Obsahový štandard - základný obsah	Výstup - výkonový štandard	Metódy	Formy práce
<i>Európa v medzivojnovom období</i>	18	Multikultúrna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, Finančná gramotnosť	Parlamentná demokracia, komunizmus/ZSSR/ fašizmus, nacizmus /Nemecko/	Žiaci sú schopní : -ukázať na historickej mape nové štáty ktoré vznikli v Európe, opísať situáciu v Rusku v r. 1917,, rozlíšiť demokraciu od diktatúry, charakterizovať stalinistickú diktatúru, vysvetliť príčiny vzniku fašizmu v Taliansku, nacizmu v Nemecku, uviesť dôvody vzniku diktatúr, opísať vplyv vedy a techniky na zvyšovanie životnej úrovne	Riadený rozhovor, beseda, práca s učebnicou, encyklopédia u, demonštračná	Vyučovacia hodina, vyučovacia jednotka v učebni IKT, skupinové vyučovanie, individuálna
<i>Československo v medzivojnovom období</i>	24	Multikultúrna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj Finančná gramotnosť	Česi, Slováci, menšiny, T, G. Masaryk, M. R, Štefánik, M. Hodža ,A .Hlinka	Analyzovať postavenie Slovákov v ČSR, identifikovať národnostné menšiny v ČSR, zhodnotiť úlohu osobnosti: Masaryk, Štefánik, Hodža, Hlinka zdôvodniť vplyv kultúry, spolkov, škôl na každodenný život, rozpoznať zmeny, ktoré nastali po vzniku ČSR a ich vplyv na každodenný život, charakterizovať politický systém ČSR, vznik strán a ich vplyv na politickú scénu, zhodnotiť hospodársky rozmach ČSR, opísať hospodárske a politické postavenie Slovenska v ČSR, mníchovskú dohodu, vyhlásenie autonómie Slovenska, analyzovať viedenskú arbitráž, kriticky zhodnotiť postoj západných mocností voči ČSR	Práca s učebnicou, internetom, encyklopédia mi, riadený rozhovor, vysvetľovací a	Vyučovacia hodina ,hodina v učebni IKT, skupinové vyučovanie, individuálna
		Osobnostný a				

<i>Druhá svetová Vojna</i>	9	sociálny rozvoj, multikultúrna výchova, mediálna výchova Finančná gramotnosť	Európa, ZSSR, Tichomorie, protihitlerovská koalícia, protifašistický odboj, život v čase vojny, holokaust, Oswienčim	Uviesť príčiny vypuknutia 2.sv. vojny, pochopiť význam protihitlerovskej koalície, nebezpečenstvo ideológii hlásajúcich rasovú neznášanlivosť, príčiny a priebeh 2. sv. vojny, ukázať na historickej mape najväčšie bitky, opísať protifašistický odboj, zhodnotiť holokaust	Práca s učebnicou, internetom, encyklopédia mi, riadený rozhovor, vysvetľovací a	Vyučovacia hodina, hodina v učebni IKT, skupinové vyučovanie, individuálna
<i>Slovenská republika – 1939- 45</i>	15	Osobnostný a sociálny rozvoj, multikultúrna výchova, mediálna výchova, Finančná gramotnosť	Autoritatívny režim, židovský kódex, deportácie	Uviesť príčinu vzniku Slovenskej republiky, rozlíšiť autoritatívny režim od demokracie, kriticky zhodnotiť postoj Nemecka voči SR, dôsledky židovského kódexu, význam SNP, analyzovať politický a hospodársky systém SR, zhodnotiť výsledky holokaustu, opísať domáci odboj	Práca s učebnicou, internetom, encyklopédia mi, riadený rozhovor, vysvetľovací a	Vyučovacia hodina, hodina v učebni IKT, skupinové vyučovanie, individuálna
<i>Povojnový svet</i>	12	Multikultúrna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, Finančná gramotnosť	Anglicko, ZSSR,	Pochopiť rozdelenie sveta na dva tábory, život za železnou oponou, rozpoznať zmeny v rozdelenom svete, porovnať politické systémy a ich vplyv na každodenný život, dôsledky 2 . sv. vojny, príčiny vzniku dvoch mocenských blokov, sovietaizácia východnej Európy ,opísať spoluprácu západoeurópskych krajín a politikov, ktorí stáli na začiatku integrácie Európy, zaujať stanovisko k procesu dekolonizácie	Práca s učebnicou, internetom, encyklopédia mi, riadený rozhovor, vysvetľovací a	Vyučovacia hodina, hodina v učebni

Československo za železnou oponou	9	Multikultúrna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, finančná gramotnosť	Severná Afrika, hospodárstvo, kultúra, studená vojna, železná opona, politické bloky, strach z atómovej vojny,	Zhodnotiť februárový prevrat, analyzovať 50-te roky a procesy s buržoáznymi nacionalistami, vysvetliť znaky socializmu,, kolektivizácie a industrializácie, charakterizovať rok 1968 a A. Dubčeka, normalizáciu a G. Husáka, príčiny nespokojnosti voči režimu, Charta 77, opísať disident, význam sviečkovej manifestácie, pád železnej opony, vymenovať pozitíva a negatíva socializmu	Práca s učebnicou, internetom, encyklopédiami, riadený rozhovor, vysvetľovací a Dokumenty a fotografie 1968	IKT, skupinové vyučovanie, individuálna
	6	Multikultúrna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj Finančná gramotnosť	Februárový prevrat, obeť totality, odpor proti totalite, pražská jar, normalizácia, sviečková manifestácia, návrat k parlamentnej demokracii	Vymenovať príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky, opísať vznik Slovenskej republiky, uviesť výhody a nevýhody vstupu do EU, NATO, zhodnotiť prijatie eura	Práca s učebnicou, internetom, encyklopédiami, riadený rozhovor, vysvetľovací a	Vyučovacia hodina, hodina v učebni IKT, skupinové vyučovanie, individuálna
Slovenská republika 1993			Rozdelenie Českej a Slovenskej republiky, vstup SR do NATO, EU, Schengen, Euro ,pád železnej opony	Uviesť rozdiely v hospodárskom, politickom systéme súčasného sveta, uviesť výhody a nevýhody zjednocovania Európy, hľadať dôvody vzniku terorizmu vo svete. Zistiť príčiny globálneho otepľovania, rozlíšiť výhody a nevýhody internetu	Práca s učebnicou, internetom, encyklopédiami, riadený rozhovor, vysvetľovací a	Vyučovacia hodina, hodina v učebni IKT, skupinové vyučovanie, individuálna
						Vyučovacia hodina,

<i>Súčasný svet</i>	5		EU,NATO, globalizácia, terorizmus, internet, globálne otepľovanie			hodina v učebni IKT, skupinové vyučovanie, individuálna
---------------------	---	--	--	--	--	--

Učebné zdroje :

- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok
- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie, encyklopédií
- z internetu
-

Hodnotenie predmetu:

- **predmet kontroly:** dosiahnuté vedomosti, zručnosti a osvojené základné poznatky stanovené výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu v jednotlivých ročníkoch ŠkVP
- **metódy a formy kontroly:**
 - verbálna odpoveď žiaka na základe výberu učiteľa
 - hodnotenie projektov, referátov a iných samostatných prác
 - písomné hodnotenie podľa potreby
 - hodnotenie práce s mapou v predmetoch dejepis a geografia
- **nástroje:** kontrolné práce, krátke previerky, ústna odpoveď, aktivita žiaka (samostatná práca)
- **interval:**
 - kontrolné práce - priebežne, po prebratí tematických celkov minimálne 2x/ročne
 - krátke previerky (pracovné listy) – priebežne, podľa potreby podľa uváženia pedagóga
 - projekty – priebežne podľa potreby minim. 2x/ročne ústna
 - odpoveď – minimálne 2x/ polrok
 - aktivita žiaka - priebežne
- **hodnotiaci škála:**

100,0 - 90 % = výborný

89,9 - 75 % = chválitebný

74,9 - 50 % = dobrý

49,9 - 30 % = dostatočný

29,9 - 0 % = nedostatočný

Hodnotenie projektov - vyhodnotenie projektu v súhrne 18 bodov

a/ prezentácia vlastnej práce a získaných výsledkov – prezentácia projektu, obhajoba spôsobu a formy práce, obhajoba záverov a spôsobov riešení problémov,

b/ hodnotenie projektu – splnenie cieľa

– estetický vzhľad

– zaujímavosť

– náročnosť práce

– praktickosť a funkčnosť

– prezentácia projektu

Jednotlivé zložky hodnotenia bodujeme v škále 1 - 3body. Výsledná klasifikácia sa odvíja od dosiahnutého percentuálneho bodového úspechu prevedeného na známku podľa Prílohy č.3.

Pri skupinovej práci berieme skupinu ako jednotlivca.

Pri záverečnom – sumatívnom hodnotení žiaka v jednotlivých klasifikačných obdobiach má každá známka v 5. – 9. ročníku rovnakú váhu.

Požadovaný výstup žiakov z dejepisu v piatom až deviatom ročníku je zameraný na rozvíjanie funkčnej gramotnosti v oblastiach:

kultúrna gramotnosť

mediálna gramotnosť

globálne vzdelávanie

- spoznávanie kultúrneho života našich predkov , vedieť porovnať prínos kultúry našich predkov súčasnej kultúre
- pracovať s IKT, vedieť vyhľadávať potrebné poznatky na internete
- vedieť pracovať a vyhľadávať poznatky v Encyklopédiách, literárnych dielach

Začlenenie prierezoých tém

Prierezová téma	Vzdelávacie stratégie
Multikultúrna výchova	- rozvíjať u žiakov poznanie rozličných tradičných aj nových kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu - uvedomovať si vlastnú kultúrnu identitu a vedieť ju porovnávať so špecifikami iných kultúr - rozvíjať žiakove interkultúrne kompetencie pre komunikáciu a spoluprácu s príslušníkmi iných kultúr - rozvíjať u žiakov poznanie odevnej kultúry rozličných kultúr, akceptovať kultúrne rozmanitosti ako spoločenskú realitu - mať schopnosť porovnávať spôsoby odievania rôznych kultúr, uvedomovať si kultúru odievania svojho národa a vedieť akceptovať iné, odlišné kultúry odievania
Mediálna výchova	- učiť žiakov, ako zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať médiá a ich produkty - naučiť žiakov schopnosti samostatne vyjadriť svoj názor na informácie z médií - učiť žiakov zmysluplne, kriticky a selektívne vnímať a využívať informácie z médií o odevnom dizajne, o módnych prehliadkach, o manekýnkach - naučiť žiakov vyjadriť svoj názor na informácie z médií, nechať sa ovplyvniť módnymi výkrikmi v odievaní
Výchova zdravého životného štýlu	- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a vnímaniu estetických hodnôt prostredia - dodávaním potrebných informácií o odevnom dizajne a jeho doplnkoch vypestovať cit k estetizácii seba a svojho prostredia formou besied, aktívnych tvorivých hodín - beseda s odborníkom o správnej životospráve, životnom štýle, preventívnych ochoreniach - pozorovanie, návšteva zdravotného strediska, lekárne
Osobnostný a sociálny rozvoj	- rozvíjať ľudský potenciál žiakov, poskytovať im základy pre plnohodnotný a zodpovedný život - rozvíjať tvorivý prístup k vlastným činnostiam, otvorenosť k experimentovaniu - rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, za osobný život a seba vzdelávanie - rozvíjať u žiakov schopnosť prevziať zodpovednosť za svoj prístup k obliekaniu, k doplnkom, nesnažiť sa obliekať len podľa toho, čo „letí“, ale vytvoriť si vlastný štýl obliekania - rozvíjať tým u žiakov sebadôveru, sebaúctu, dôveru k hodnotám, zodpovednosť za svoje konanie
Regionálna výchova	- rozhovor, beseda, výklad, projektová činnosť, pozorovanie, vychádzka, exkurzia, návšteva výstavy, múzea, kostolov - zviditeľnenie školy v regióne a v tlači

Dopravná výchova	- prednáška príslušníkov obecnej polície - návšteva dopravného ihriska spojená s prednáškou o dopravných predpisoch - vychádzka do obce spojená s využitím získaných zručností v praktickom živote
Tvorba a prezentácia projektov	- prehliadka knižnice a zhromažďovanie materiálov - práca s odbornou literatúrou a encyklopédiami - osvojenie si formy a obsahu projektu, prezentácia a obhajoba, kolektívne posudzovanie prác - výstava prác - využitie poznatkov na jednotlivých predmetoch, využitie v medzipredmetových vzťahoch
Finančná gramotnosť	- mať schopnosť posúdiť význam trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb - naučiť sa chápať funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb - vedieť popísať spôsoby, ako byť finančne zodpovedným človekom, vedieť uviesť príklady prínosov finančnej zodpovednosti a strát spôsobených finančnou nezodpovednosťou - naučiť sa porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny - vedieť vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu - poznať riziká, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti - prednáška odborníka z bankového sektoru - beseda, diskusia s odborníkom o poistení, úveroch

Poznámky:

1 - Človek vo sfére peňazí

2 - Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb

3 - Úver a dlh

4 - Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

5 - Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí